

LABDAROS ORGANIZACIJOS: PAGALBOS ŠAUKSMAS AR PINIGŲ VILIOTINIS

Labdara bei ne pelno siekiančiais tikslais savo egzistavimą grindžiančios organizacijos jau seniai yra patikimas pilietinės visuomenės ramstis. Pagal galimybes aukodami joms išreiškiame savo pritarimą kokiai nors idėjai, pasijuntame galintys įtakoti visuomenėje vykstančius procesus bei rodome gerą pilietinio aktyvumo pavyzdį aplinkiniams. Tačiau ar visuomet galime būti tikri, jog mūsų geri norai bus tinkamai įvertinti bei kad parama, kurią teikiame, iš tiesų bus panaudota tam, kam paaukojome savo pinigus?

Daugelis rimtų, gerą reputaciją turinčių organizacijų stengiasi išlaikyti ilgalaikius bei nuolatinis ryšius su savo aukotojais. O ir mes patys dažnai esame labiau linkę remti organizacijas, kurioms jau anksčiau aukojome ar toms, kurių reputacija jau pagrįsta dešimtmečių veikla bei tarptautiniu pripažinimu. Visgi, mūsų asmeninei informacijai nuolat “nutekant” iš įvairių institucijų, - pradedant telefono kompanija ir baigiant prenumeruojamais leidiniais - dažnai sulaukiame prašymų aukoti ir iš organizacijų, apie kurias esame mažai ką girdėję. Jų deklaruojami tikslai dažnai būna kilnūs, pateikiamos istorijos - graudinančios, prašymai – desperatiški, apeliuojantys į mūsų jausmus bei universalias vertybes. Pavyzdžiui, “nepatikėsite, tačiau mūsų miestelyje policininkai yra priversti patys pirkti sau neperšaukamas liemenes!” arba “jei tik galėtumėte pamatyti kibirkštėlę sunkiai sergančio vaiko akyse, sužinotumėte, jog jis pasveiks!”. Atrodo pažįstama?

Galbūt nustebsite sužinoję, jog, nors JAV šiuo metu veikia maždaug milijonas įvairių labdaros organizacijų, bent trečdalis jų neatitinka veiklos standartų, numatytų “Better Business Bureau” – organizacijos, užsiimančios įvairių labdarinių bei verslo vienetų veiklos vertinimu pagal kokybės ir etikos rodiklius. Tai nebūtinai reiškia, jog visos šios organizacijos iš esmės sukčiauja ir nevykdo veiklos, kuria remiantis buvo įkurtos – tačiau didelė dalis joms aukojamų pinigų gali “nusėsti” įvairių tarpininkų bei tų organizacijų vadovų kišenėse, užuot panaudojus juos pagelbėti sergantiems vaikams, karo veteranams, neįgaliesiems ar benamiams gyvūnams.

Tad kaip gi atskirti pelus nuo grūdų? Kaip neužkibti ant įkyrių prašytojų jauko?

- Pirmiausia, atminkite, jog didžiausia dalis įtartinų prašymų pasiekia potencialius aukotojus telefonu ar elektroniniu paštu. Todėl neatsakykite į panašaus pobūdžio elektronines žinutes, o skambinantiesiems atseit labdaros organizacijų atstovams pareikškite, jog norėtumėte daugiau sužinoti apie jų organizacijos veiklą ir paprašykite atsiųsti informacijos paprastu paštu. Sutikimas tai padaryti savaime dar negarantuoja, kad organizacija yra rimta, tačiau, kita vertus, jei prašytojai atsisako tai daryti, arba tarsi sutinka, bet vėliau nieko iš jų nebeišgirstate, galite būti įsitikinę, jog visi jų pasakojimai buvo neverti sudilusio skatiko – o tuo labiau Jūsų aukų.
- Apsimetėliai gali naudoti organizacijų pavadinimus, labai panašius į populiarių, seniai gyvuojančių institucijų pavadinimus. Nebijokite pasitikrinti Internetu (www.charitynavigator.com, www.guidestar.com) arba paskambinę į vietinę “Better Business Bureau” atstovybę. Atstovybės Čikagoje telefonas: (312)832-0500, kitų atstovybių telefonus galima rasti telefono kompanijų sąrašuose arba Internetu adresu

www.BetterBusinessBureau.org). Taip pat, norėdami patikrinti kokių nors įmonių ar organizacijų veiklos teisėtumą ar pranešti apie įtartina persekiojimą, galite susisiekti su Secretary of State arba State Attorney įstaigomis.

- Gerus darbus iš tiesų atliekančios ir gerą reputaciją turinčios labdaros organizacijos paprastai nenaudoja tiesioginio spaudimo, kad pritrauktų naujų aukotojų. Jei jaučiate, jog prašymai aukoti pernelyg įkyrūs, prašytojai greičiausiai labiau susirūpinę Jūsų pinigų išviliojimu, o ne savo deklaruojamos misijos vykdymu. Nepasiduokite tikinimams, jog, esą, jau aukojote tai organizacijai praeityje – jei to tiksliai neprisimenate, patikrinkite savo čekių knygelę bei kredito kortelių ataskaitas. Nemanykite, jog privalote aukoti vien dėl to, jog organizacija, drauge su prašymu aukoti, Jums atsiuntė vokų lipdukų, atvirukų Kalėdoms ar panašių menkniekių.
- Kaip minėta, asmeninė informacija, deja, jau tapo preke. Jei aukojate nedidelę sumą kokiai nors žinomai bei daugybę aukotojų turinčiai organizacijai, yra didelė tikimybė, jog ji papildomai pasipelnys, parduodama Jūsų kontaktinę informaciją kitoms. Ir tada būsite tiesiog užversti prašymais aukoti! Todėl, prieš aukodami, pareikalaukite iš labdaros organizacijos garantijų, jog Jūsų asmeninė informacija nebus platinama.
- Prieš siųsdami aukas nežinomoms organizacijoms, įsitikinkite, jog jos tikrai yra ne pelno siekiančios (turinčios 501(c)3 klasifikaciją). Tai ypač svarbu, jei aukojate nemažą sumą, kurią vėliau norėsite nusirašyti nuo federalinių mokesčių. Neaukokite grynais pinigais ir nepamirškite paprašyti kvito. Jei jums iš tiesų svarbu, kam bus panaudojami Jūsų pinigai, pasidomėkite organizacijos finansinėmis ataskaitomis. Įstatymai įpareigoja visas ne pelno siekiančias labdaros organizacijas laikyti savo finansinius duomenis viešais. Jūsų pasirinktos organizacijos administracinės ir lėšų telkimui skirtos išlaidos neturėtų viršyti 25% visų pajamų.

Prašymų aukoti paprastai itin padaugėja prieš didžiasias šventes, taip pat – po didelių stichinių nelaimių, sukrėtimų. Aukoti labdarai – kilnus poelgis. Neabejotina, jog, esant tokiai daugybei organizacijų, kiekvienas iš mūsų galime surasti, kur ir kaip patenkinti savo poreikį padėti kitiems bei skatinti tai, kuo tikime. Na, o šis straipsnis, tikėkime, bent iš dalies padės neapsirikti savo pasirinkimuose.

Pagal amerikiečių žiniasklaidą bei www.CharityNavigator.com tinklapio informaciją parengė Vaida Maleckaitė